

*แนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี

วราภรณ์ สืบวงษา^{1*} สมชัย พุทธา²

¹นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกริก

²อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกริก

*Corresponding author e-mail: Thubthimwara@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการนิเทศภายในของครูสถานศึกษาเอกชนจังหวัดนนทบุรี 2) เปรียบเทียบการนิเทศภายในสถานศึกษาตามประสบการณ์ในการทำงานของครู 3) เพื่อศึกษาแนวทางการนิเทศภายในของครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามได้กำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางของเครืจซี่และมอร์แกนได้แก่ สถานศึกษา จำนวน 63 โรงเรียน คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยมีผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้าวิชาการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลการทดสอบระดับชาติ O-NET สูงกว่าระดับประเทศจำนวน 5 ท่าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐาน ใช้ค่าที และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการนิเทศภายในของครูสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยและระดับสูงที่สุด ได้แก่ การวางแผนการนิเทศ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การประเมินผลและรายงานผล อยู่ในระดับมาก และน้อยที่สุดคือ การวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการนิเทศภายในของสถานศึกษาตามประสบการณ์ในการทำงานของครู จำแนกตามประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปีและตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่าง 3) แนวทางการนิเทศภายในของครูสถานศึกษา คือ ผู้บริหารควรมีวิเคราะห์สถานการณ์โดยใช้ข้อมูลจากหลายแหล่ง โดยยึดหลักการวิเคราะห์เชิงระบบและการวิเคราะห์บริบท มีการเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา ตั้งเป้าหมาย และกำหนดแนวทางร่วมกัน มีเวทีวิชาการให้เกิดการพัฒนาวิชาชีพ มีการทดลองใช้และพัฒนาเครื่องมือการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ มีการปรับปรุงเครื่องมือให้ทันสมัย มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในรูปแบบ PLC การประชุมถอดบทเรียนร่วมกัน มีการประเมินผลมุ่งเน้นการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณจากการนิเทศ และมีการจัดทำรายงานผลอย่างเป็นระบบ

คำสำคัญ: แนวทางการนิเทศ; การนิเทศภายในสถานศึกษา; สถานศึกษาเอกชน

* Received: 2025-06-22, Revised: 2025-08-05, Accepted: 2025-08-12

Guidelines for Internal Supervision in Private Schools in Nonthaburi Province under the Office of Nonthaburi Provincial Education

Waraphorn Suebwongsa ^{1*} Somchai Phuttha ²

Master of Education Program in Educational Administration, Krirk University

Lecturer of Faculty of Liberal Arts, Krirk University

*Corresponding author e-mail: Thubthimwara@gmail.com

ABSTRACT

This research aimed to 1) examine the level of internal supervision practices among teachers in private schools under the Nonthaburi Provincial Education Office; 2) compare internal supervision practices based on teachers' years of work experience; and 3) investigate the internal supervision guidelines for teachers in private schools in Nonthaburi Province. The sample consisted of 59 schools, determined using Krejcie and Morgan's sample size table. In-depth interviews were conducted with five purposively selected educational experts—school administrators from schools with national O-NET scores above the national average. Research instruments included a questionnaire and a semi-structured interview form. Data were analysed using frequency, percentage, mean, and standard deviation, with hypothesis testing conducted via t-test. Qualitative data were analysed using content analysis. The findings revealed the following 1) The overall level of internal supervision practices among teachers in private schools under the Nonthaburi Provincial Education Office was high. The highest mean score was found in supervision planning, followed by evaluation and reporting. The lowest, though still high, was in the area of situational analysis for learning development. 2) There was no statistically significant difference in teachers' perceptions of internal supervision based on years of work experience, whether less than 10 years or 10 years and above. 3) The proposed guidelines for internal supervision in private schools include utilising data from multiple sources for system-based and context-based situation analysis; engaging teachers in collaborative problem analysis, goal setting, and strategy formulation; organising academic forums for professional learning; continuously developing and updating supervision tools; and promoting collaborative learning through PLC and reflective meetings. Evaluation should synthesise both qualitative and quantitative data, with results reported systematically to inform further improvement

Keywords: Supervision Guidelines; Internal Supervision of Schools; Private Schools

บทนำ

การพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยในยุคโลกาภิวัตน์ต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้จัดทำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และพลเมืองที่เข้มแข็ง (เศวตาภรณ์ ตั้งวันเจริญ, 2564) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาประกอบด้วย 3 กระบวนการสำคัญ คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศ โดยการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมสนับสนุนการ

จัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการในสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2542) การนิเทศการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้และเป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ (Mette, 2020)

การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการร่วมมือทางวิชาการที่ช่วยพัฒนาครูให้มีสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (สถาพร สมอุทัย, 2565) อย่างไรก็ตาม การนิเทศภายในยังคงมีปัญหาคือขาดการควรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ในการจัดการเรียนการสอน เทคนิคการสอนที่ตรงกับความต้องการของครู เพื่อพัฒนาทางวิชาชีพ ให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มากที่สุด รวมทั้งส่งเสริมให้มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู และขาดการส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูทั้งในและนอกโรงเรียน ส่งเสริมการนำวิจัยไปใช้ในการเรียนการสอนจริง ให้ความรู้และคำแนะนำในการทำวิจัยที่ถูกต้องแก่ครู เพื่อให้ครูสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (สุภาพร แซ่ลี, 2563)

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรีให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้วยการนิเทศบูรณาการโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี, 2566) โรงเรียนเอกชนในจังหวัดนนทบุรีมีจำนวน 75 โรงเรียน มีครูและบุคลากรทางการศึกษา 3,279 คน และนักเรียน 48,456 คน โดยผลการวัดระดับชาติ O-NET ปีการศึกษา 2565 พบว่าคะแนนเฉลี่ยลดลงกว่าปีที่ผ่านมา (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี, 2566)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการนิเทศครูภายในสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนจังหวัดนนทบุรี เพื่อนำแนวทางการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และสร้างความเข้มแข็งด้านงานวิชาการของสถานศึกษาอันจะนำไปสู่การเป็นสถานศึกษาคุณภาพและผู้เรียนคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการนิเทศภายในสถานศึกษาเอกชนจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการนิเทศภายในสถานศึกษาตามประสบการณ์ในการทำงานของครูสถานศึกษาเอกชนจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี
3. เพื่อศึกษาแนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษาเอกชนจังหวัดนนทบุรีสังกัด สำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดนนทบุรี

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1.ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาการนิเทศภายในของครูสถานศึกษาเอกชนจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี โดยใช้กรอบการนิเทศภายในสถานศึกษาจาก สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี ที่ประกอบด้วยการทำงาน 6 ขั้นตอน (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี ,2566) ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้
2. การวางแผน
3. การให้ข้อมูล/องค์ความรู้
4. การปฏิบัติการนิเทศ
5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผล
6. การประเมินผลและรายงาน

2.ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ โรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี จำนวน 75 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามได้กำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางของเคริจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan,1970) จำนวน 63 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 ท่านรวมคือผู้อำนวยการโรงเรียนและหัวหน้าวิชาการรวมทั้งสิ้นจำนวน 126 คนได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ตารางที่ 1 ตารางแสดงรายละเอียดจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทำวิจัย

ประชากร โรงเรียน	กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียน	ผู้ให้ข้อมูลแบบสอบถาม		รวมผู้ให้ ข้อมูล
		ผู้อำนวยการโรงเรียน	หัวหน้าวิชาการ	
75	63	63	63	126

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรพื้นฐาน แบ่งได้ดังนี้

1. เพศ
 - 1.1 ชาย
 - 1.2 หญิง
2. อายุ
 - 2.1 29-39 ปี
 - 2.2 40-49 ปี
 - 2.3 50-60 ปี

ตัวแปรอิสระ แบ่งได้ดังนี้

2. ประสบการณ์ในการทำงาน
 - 2.1 ต่ำกว่า 10 ปี
 - 2.2 ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

ตัวแปรตาม ได้แก่ การนิเทศภายในของครูสถานศึกษาเอกชนจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ประสบการณ์ในการทำงาน

1. ต่ำกว่า 10 ปี
2. ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

ตัวแปรตาม

กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา

1. การวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้
 2. การวางแผน
 3. การให้ข้อมูล/องค์ความรู้
 4. การปฏิบัติการนิเทศ
 5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผล
 6. การประเมินผลและรายงาน
- (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี, 2566)

แนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยใช้เครื่องมือ 2 ชุดได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) และ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview)

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยสอบถามเกี่ยวกับระดับการนิเทศภายในครู
สถานศึกษา

เอกชนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการข้อมูลพื้นฐาน
ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ เพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามสร้างจากกรอบแนวคิดตามกระบวนการนิเทศภายในของ
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี จำนวน 60 ข้อ แบ่งออกเป็น 6 กระบวนการ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์
สถานการณ์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ 2) การวางแผน 3) การให้ข้อมูล/องค์ความรู้ 4) การปฏิบัติการนิเทศ 5)
แลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผล 6) การประเมินผลและรายงาน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ของ Likert ชนิด 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ
1.00 ทุกข้อ และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง
(validity) เพื่อหาความสอดคล้องในด้านโครงสร้าง ความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา ความเหมาะสม ความ
ชัดเจน และความถูกต้องของการใช้ภาษาแล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (index of
item objectives congruence: IOC) และนำเครื่องมือที่ได้ไปทดลองใช้ (tryout) กับสถานศึกษาเอกชน
ในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี จำนวน 30 คน

2. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) จำนวน 6 ข้อ สร้างจาก
ผลการศึกษาระดับปฏิบัติการกระบวนการศึกษานิเทศและทดสอบสมมุติฐานเปรียบเทียบ 2 กลุ่ม ที่ผู้วิจัยสนใจ
ประเด็นแนวทางพัฒนากระบวนการนิเทศ เพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางการนิเทศภายใน
สถานศึกษาโดยมีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญที่ได้รับยอมรับได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนใน
จังหวัดนนทบุรีที่มีผลการทดสอบ O-NET สูงกว่าระดับประเทศ จำนวน 5 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 ท่าน
รวมทั้งหมด 5 ท่าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอหนังสือส่งเครื่องมือจากคณบดี คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกริก ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสถานศึกษาเอกชนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี
จำนวน 63 โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียน
ละ 2 ท่านได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูหัวหน้าวิชาการ รวมทั้งสิ้น 126 คนพร้อมนัดวันขอข้อมูลคืน
ครบทุกโรงเรียนโดยผู้วิจัยส่งและรับด้วยตนเอง

2. การเก็บรวบรวมแบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยนัดหมายเวลาในการเข้าพบกลุ่มตัวอย่างเพื่อทำการสัมภาษณ์ และดำเนินการสัมภาษณ์ตามเวลาที่นัดหมายด้วยตนเองวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์

3. เก็บรวบรวมข้อมูลนำไปวิเคราะห์ผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมวิเคราะห์สถิติสำเร็จในการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. จากวัตถุประสงค์วิจัยข้อที่ 1 ศึกษาการระดับการนิเทศภายในของครูสถานศึกษาเอกชนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี ใช้สถิติดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพใช้วิเคราะห์หาค่าความถี่ และร้อยละ โดยมีแนวทางการวิเคราะห์จากแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2559)

2. จากวัตถุประสงค์วิจัยข้อที่ 2 เปรียบเทียบการนิเทศภายในสถานศึกษาตามประสบการณ์ในการทำงานของครูสถานศึกษาเอกชนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี ใช้การทดสอบสถิติ เพื่อเปรียบเทียบประสบการณ์โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5 โดยทดสอบสองกลุ่มโดยใช้ค่า Independent t-test

3. จากวัตถุประสงค์วิจัยข้อที่ 3 ศึกษาแนวทางการนิเทศภายในของครูสถานศึกษาเอกชนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งด้านการบริหารการศึกษาจำนวน 5 ท่าน โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analyst)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับการนิเทศภายในของครูสถานศึกษาเอกชนจังหวัดนนทบุรีสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี แสดงไว้ในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนิเทศภายในของครูสถานศึกษาเอกชนจังหวัดนนทบุรีสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมรายด้าน

(n = 114)

การนิเทศภายในสถานศึกษาของครูสถานศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรีสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี	ระดับความคิดเห็น		
	M	SD	ระดับ
ด้านที่ 1 การวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้	4.42	0.59	มาก
ด้านที่ 2 การวางแผนการนิเทศ	4.45	0.48	มาก
ด้านที่ 3 การให้ข้อมูล/องค์ความรู้	4.43	0.59	มาก
ด้านที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ	4.43	0.50	มาก

การนิเทศภายในสถานศึกษาของครูสถานศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรีสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี	ระดับความคิดเห็น		
	M	SD	ระดับ
ด้านที่ 5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผล	4.43	0.58	มาก
ด้านที่ 6 การประเมินผลและรายงานผล	4.44	0.59	มาก
รวม	4.43	0.55	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการนิเทศภายในของครูสถานศึกษาเอกชนจังหวัดนนทบุรีสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยการนิเทศสูงสุด ได้แก่ ด้านที่ 2 การวางแผนการนิเทศ รองลงมาคือ ด้านที่ 6 การประเมินผลและรายงานผล และน้อยที่สุดคือ ด้านที่ 1 การวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการนิเทศภายในสถานศึกษาเอกชนตามประสบการณ์ในการทำงานของครูสถานศึกษาเอกชนจังหวัดนนทบุรีสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรีโดยใช้ค่า Independent t-test แสดงไว้ในตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานของการเปรียบเทียบการนิเทศภายในสถานศึกษาตามประสบการณ์ในการทำงานของครูสถานศึกษาเอกชนจังหวัดนนทบุรีสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี

(n = 114)

ประเด็นที่ต้องการเปรียบเทียบ	ประสบการณ์ในการทำงาน				t	P-value
การนิเทศภายในสถานศึกษาของครู สถานศึกษาเอกชนจังหวัดนนทบุรีสังกัด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี	ต่ำกว่า 10 ปี (n = 64)		ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป (n = 50)			
	M	SD	M	SD		
	4.44	0.45	4.41	0.56		
					0.32	0.44

จากตารางที่ 3 พบว่าผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการนิเทศภายในของสถานศึกษาจำแนกตามประสบการณ์ ต่ำกว่า 10 ปีและตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่าง

3. ผลการสัมภาษณ์แนวทางการนิเทศภายในของครูสถานศึกษาเอกชนจังหวัดนนทบุรีสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี พบว่าผู้บริหารควรมีวิเคราะห์สถานการณ์โดยใช้ข้อมูลจากหลายแหล่ง โดยยึดหลักการวิเคราะห์เชิงระบบและการวิเคราะห์บริบท มีการเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา ตั้งเป้าหมาย และกำหนดแนวทางร่วมกัน มีเวทีวิชาการให้เกิดการพัฒนาวิชาชีพ มีการทดลองใช้และพัฒนาเครื่องมือการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ มีการปรับปรุงเครื่องมือให้ทันสมัย มีการจัดกิจกรรม

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในรูปแบบ PLC การประชุมถอดบทเรียนร่วมกัน มีการประเมินผลมุ่งเน้นการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณจากการนิเทศ และมีการจัดทำรายงานผลอย่างเป็นระบบ

อภิปรายผลการวิจัย

1.ระดับการนิเทศภายในครูภายในสถานศึกษาเอกชนจังหวัดนนทบุรีสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี พบว่า ด้านการวางแผนการนิเทศ มีระดับความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือการปฏิบัติการนิเทศ และการให้ข้อมูล/องค์ความรู้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้แต่อย่างไรก็ตามยังคงอยู่ในระดับมาก ผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า กระบวนการวางแผนการนิเทศภายในในโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนนทบุรีมีความเข้มแข็ง มีการออกแบบที่เป็นระบบ โดยผู้บริหารหรือหัวหน้าทีมวิชาการมักจะร่วมกับครูในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ มีการตั้งเป้าหมายวางระยะเวลา และเลือกเครื่องมือที่เหมาะสมต่อบริบทของโรงเรียน อีกทั้งครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนหรืออย่างน้อยได้รับการสื่อสารถึงเป้าหมายและแนวทางที่ชัดเจน จึงทำให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการและนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพในขณะเดียวกัน ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนเอกชนมักเน้นการบริหารที่รวดเร็วและมุ่งผลสัมฤทธิ์เป็นหลัก จึงทำให้กระบวนการวิเคราะห์อย่างลึกซึ้ง เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ความต้องการจำเพาะของครู หรือปัญหาในชั้นเรียน อาจไม่ได้รับการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องหรือเชิงลึกเท่าที่ควร หรืออาจยังขาดเครื่องมือหรือความรู้ในการวิเคราะห์ที่เป็นระบบโดยครูผู้สอนเองสอดคล้องกับงานของ อัญชัน ขุนนาแก้ว (2559) ซึ่งพบว่าโรงเรียนเอกชนมีความโดดเด่นในด้านการวางแผนและการดำเนินงานที่เป็นระบบ เพราะมีความคล่องตัวในการบริหารจัดการ และมุ่งเน้นประสิทธิภาพเชิงปฏิบัติการ แต่ยังมีข้อจำกัดในด้านการวิเคราะห์เชิงข้อมูลที่ใช้ในการวางแผนพัฒนาครูอย่างแท้จริง นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ บุญสม ทับสาย (2558) ที่กล่าวว่ากรณีแบบร่วมมือจะเกิดขึ้นได้ดีในองค์กรที่ให้ความสำคัญกับการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครู โดยต้องอาศัยบรรยากาศแห่งความไว้วางใจ ความชัดเจนของเป้าหมาย และการประสานงานอย่างมีระบบ ซึ่งในโรงเรียนเอกชนสามารถจัดการสิ่งเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงทำให้การวางแผนการนิเทศมีคะแนนสูง ในส่วนของการที่การวิเคราะห์สถานการณ์ยังคงอยู่ในระดับมาก แม้จะน้อยที่สุดใน 6 ด้านก็ยังสอดคล้องกับ พุทธิส คงเทศ และอนุชา กอนพวง (2562) ที่ระบุว่ากรณีวิเคราะห์บริบทอย่างเป็นระบบเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความเข้าใจในข้อมูลและทักษะการวิเคราะห์ของผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะครู หากไม่ได้รับการฝึกฝนหรือไม่มีข้อมูลที่เพียงพอ ก็อาจทำให้การวิเคราะห์สถานการณ์ขาดความลึกและไม่ส่งผลต่อการปรับปรุงแผนได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Mette (2020) ที่กล่าวว่าในช่วงเปลี่ยนผ่านของระบบการศึกษา หรือภาวะที่มีความไม่แน่นอน เช่น หลังโควิด-19 การวิเคราะห์เชิงลึกมักจะถูกทอดทิ้ง เนื่องจากโรงเรียนเร่งดำเนินการ

เพื่อให้การเรียนการสอนเดินหน้าได้ โดยเฉพาะในบริบทของโรงเรียนเอกชนที่มีข้อจำกัดด้านเวลางบประมาณ และแรงกดดันจากผู้ปกครอง

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป เกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายในในสถานศึกษาเอกชนจังหวัดนนทบุรี ผลการเปรียบเทียบพบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่างครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป กล่าวคือ ครูทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นในระดับใกล้เคียงกันต่อกระบวนการนิเทศภายในของสถานศึกษา ซึ่งโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในแง่ของความเป็นระบบ ความชัดเจนของกระบวนการ และการมีส่วนร่วมของครูอาจเป็นเพราะเนื่องจากสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดนนทบุรีได้ออกแบบกระบวนการนิเทศที่มีลักษณะเปิดกว้างและทั่วถึงโดยไม่เลือกปฏิบัติ ไม่แบ่งแยกครูตามอายุงานหรือช่วงวัยการทำงาน ส่งผลให้ครูทุกกลุ่มประสบการณ์รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของระบบการพัฒนา มีโอกาสได้รับการนิเทศและพัฒนาในระดับที่เท่าเทียมกัน อีกทั้งยังอาจสะท้อนถึงวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning) ซึ่งทำให้ความแตกต่างด้านประสบการณ์ไม่มีผลมากนักต่อความรู้สึกหรือทัศนคติที่มีต่อการนิเทศนอกจากนี้ ยังสามารถอธิบายได้อีกว่าครูรุ่นใหม่ที่มีอายุน้อยก็ได้รับการส่งเสริมจากผู้บริหารหรือเพื่อนร่วมงานในกระบวนการนิเทศอย่างต่อเนื่อง ส่วนครูที่มีประสบการณ์มากก็ยังคงเปิดใจต่อการเรียนรู้และการพัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่ง ซึ่งเป็นแนวโน้มที่ดีในแง่ของการสร้างวัฒนธรรมวิชาชีพ (Professional Culture) ภายในสถานศึกษาผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ พลหัส คงเทศ และอนุชา กอนพวง (2562) ที่พบว่ารูปแบบการนิเทศภายในที่เน้นการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม มีผลต่อการเสริมสร้างสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่อง โดยไม่ขึ้นอยู่กับอายุงานนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพร แซ่ลี (2563) ซึ่งศึกษาครูในโรงเรียนเอกชนอำเภอสะเดา และพบว่า ระบบการนิเทศที่มีคุณภาพจะช่วยลดช่องว่างระหว่างครูรุ่นใหม่กับครูรุ่นเก่า และสร้างความเข้าใจในบทบาทของตนเองต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทิศทางเดียวกัน อีกทั้งยัง ตรงกับข้อเสนอของ Odoemenam & Agatha (2022) ที่ระบุว่ากลยุทธ์การนิเทศของผู้บริหารที่ดี ต้องสามารถเข้าถึงครูทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นครูประสบการณ์น้อยหรือมาก เพราะความคงเส้นคงวาของกระบวนการนิเทศ คือหัวใจของความยั่งยืนในการพัฒนาโรงเรียน

3. การศึกษาแนวทางการนิเทศภายในของครูภายในสถานศึกษาเอกชน พบว่าแนวทางที่ควรส่งเสริมมีลักษณะสำคัญ ได้แก่ การวิเคราะห์สถานการณ์โดยใช้ข้อมูลจากหลายแหล่งที่เชื่อถือได้ การวิเคราะห์เชิงระบบและบริบทอย่างรอบด้าน การมีส่วนร่วมของครูในการตั้งเป้าหมายและออกแบบแนวทางการนิเทศ การส่งเสริมเวทีวิชาการ เช่น การจัด PLC และการประชุมถอดบทเรียน การพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือการนิเทศอย่างต่อเนื่อง และการประเมินผลในลักษณะสังเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยมีการจัดทำรายงานผลที่ชัดเจนและเป็นระบบแนวทางเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าการนิเทศภายในในบริบทของโรงเรียนเอกชนควรมีลักษณะเป็น กระบวนการพัฒนาอย่างยั่งยืน มากกว่าการควบคุมหรือตรวจสอบ โดยต้องเน้นการมีส่วนร่วม ความยืดหยุ่น และการใช้ข้อมูลจริงเพื่อประกอบการตัดสินใจแนวทางการนิเทศจึงควรมีการวางแผนที่เป็นระบบ ใช้ฐานข้อมูลจากผลการเรียนของนักเรียน ความ

ต้องการจำเพาะของครู และสภาพจริงในห้องเรียน รวมถึงการส่งเสริมให้ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันเองอย่างต่อเนื่องและปลอดภัยทางจิตใจ สอดคล้องกับงานของ บุญสม ทับสาย (2558 :15-25) ที่ระบุว่ากรณีศึกษาแบบมีส่วนร่วมและใช้การสะท้อนคิดจากครูเป็นแกนหลัก จะทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและนำไปสู่การพัฒนาการสอนอย่างแท้จริงนอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับแนวทางของ หน่วศึกษาพิเศษ สพฐ. (2562) ที่เสนอกรณีศึกษาโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน (Classroom-based supervision) ร่วมกับการประชุม PLC และการประเมินผลอย่างมีระบบ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ แนวทางดังกล่าวยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นวพร อุดรินทร์ และลักขณา สิริวัฒน์ (2563) ที่เสนอว่ากรณีศึกษาภายในโรงเรียนเอกชนควรดำเนินการอย่างยืดหยุ่น ใช้กระบวนการวิเคราะห์สถานการณ์เชิงลึก โดยเปิดโอกาสให้ครูได้มีบทบาทในการสะท้อนปัญหาและกำหนดแนวทางแก้ไขร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของการพัฒนา (ownership) และนำไปสู่การปฏิบัติที่ยั่งยืน สอดคล้องกับทฤษฎีของ Glickman (2009) ที่เน้นว่าการนิเทศที่มีประสิทธิภาพต้องประกอบด้วยกระบวนการวิเคราะห์บริบท วางแผนร่วมกัน และสะท้อนผลจากการปฏิบัติจริงในลักษณะวงจรพัฒนาอย่างต่อเนื่องรวมถึงแนวคิดของ Demozie (2021) ซึ่งชี้ว่า การนิเทศแบบพัฒนา (Instructional Supervision for Growth) ควรมุ่งเน้นการส่งเสริมความสามารถของครู ไม่ใช่เพียงการประเมินหรือควบคุมเท่านั้นและผลการวิจัยของ วิจิตรา วรธาดาสวัสดิ์ (2566) ที่เสนอรูปแบบการนิเทศการศึกษาแบบผสมผสาน ซึ่งใช้ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณจากผลสัมฤทธิ์ และข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสะท้อนคิดของครู และผลการนิเทศที่ผ่านมา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบเชิงรุกในระดับสถานศึกษาได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

1. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ควรส่งเสริมให้สถานศึกษามีการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบเดียวกัน และมุ่งพัฒนาศักยภาพผู้บริหารศึกษาและครูบุคลากรของสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด
2. สถานศึกษาควรพัฒนาแนวทางการนิเทศแบบมีส่วนร่วมและต่อเนื่องในลักษณะชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ขยายกิจกรรม PLC รวมถึงเวทีถอดบทเรียนให้ครอบคลุมครูทุกกลุ่ม เพื่อเปิดโอกาสให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้ามรุ่น ข้ามประสบการณ์ ซึ่งจะช่วยเหลือเสริมสร้างวัฒนธรรมวิชาชีพที่แข็งแกร่ง และการนิเทศจะกลายเป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วม
3. ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมกระบวนการวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของครูพัฒนาให้ครูมีทักษะในการใช้ข้อมูลจากผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน และข้อมูลบริบทห้องเรียนอย่างเป็นระบบ โรงเรียนควรจัดอบรมให้ครูรู้จักใช้เครื่องมือวิเคราะห์ เช่น SWOT หรือ PDCA เพื่อให้การนิเทศตอบโจทย์ความต้องการจำเพาะของครูและนักเรียนได้มากขึ้น ส่งผลให้การวางแผนและการดำเนินการนิเทศภายในมีคุณภาพมากขึ้นในระยะยาว

4. ครูควรมีการศึกษารูปแบบการนิเทศที่เน้นการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของครูในแต่ละกลุ่มสาระและเปรียบเทียบประสิทธิภาพของแนวทางการนิเทศแบบดั้งเดิมกับแนวทางการนิเทศแบบโค้ชซึ่งเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สะท้อนผลการนิเทศอย่างแท้จริง

องค์ความรู้ใหม่

จากการทำวิจัยเรื่อง แนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยค้นพบองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับแนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีแนวทางการดำเนินการนิเทศภายใน

1. ควรมีวิเคราะห์สถานการณ์โดยใช้ข้อมูลจากหลายแหล่ง โดยยึดหลักการวิเคราะห์เชิงระบบ และการวิเคราะห์บริบท
2. มีการเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา
3. ตั้งเป้าหมาย และกำหนดแนวทางร่วมกัน
4. มีเวทีวิชาการให้เกิดการพัฒนาวิชาชีพ
5. มีการทดลองใช้และพัฒนาเครื่องมือการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ
6. มีการปรับปรุงเครื่องมือให้ทันสมัย
7. มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในรูปแบบ PLC การประชุมถอดบทเรียนร่วมกัน
8. มีการประเมินผลมุ่งเน้นการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณจากการนิเทศ
9. มีการจัดทำรายงานผลอย่างเป็นระบบ

เอกสารอ้างอิง

- นพพร อุตรินทร์ และลักขณา สรวิวัฒน์. (2563). การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา*, 7(1), 461-472.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2559). *การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่* (พิมพ์ครั้งที่10). บริษัท สุวีริยาสาส์น จำกัด.
- บุญสม ทับสาย. (2558). *การนิเทศแบบร่วมมือ: การพัฒนาการสอนและการเรียนรู้โดยการสะท้อนคิดของชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ*. [เอกสารนำเสนอ]. การประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ครั้งที่ 7. ประเทศไทย.
- พลุทธิ์ คงเทศ และอนุชา กอนพ่วง. (2562). รูปแบบการนิเทศภายในที่ส่งผลต่อสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 1. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 21(2), 198-211.

- วิจิตรดา วรธาดาสวัสดิ์. (2566). รูปแบบการนิเทศการศึกษาแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เศวตาภรณ์ ตั้งวันเจริญ. (2564). การประเมินโครงการพัฒนาครูตามโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่นโดยประยุกต์ใช้รูปแบบ CIPP Model กรณีศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต, 21(1), 1-8.
- สถาพร สมอุทัย. (2565). "การนิเทศการศึกษา" หนึ่งตัวช่วยในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. วารสารวิจัยวิชาการ, 5(3), 275-288.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี. (2566). แผนปฏิบัติการนิเทศประจำปีงบประมาณ 2567. ออนไลน์. สืบค้นจาก: <https://citly.me/85NHL>.
- สุภาพร แซ่ลี. (2563). การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน อำเภอสะเดา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). แนวทางการนิเทศภายใน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก: <https://www.esdc.name/esdc2022/pages/index.php>.
- อัญชัน ขุนนาแก้ว. (2559). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาเอกชนขนาดใหญ่ประเภทสามัญเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Demozie, A. A. (2021). The Role of Instructional Supervision on Students' Academic Performance in Injibara Administrative Town General Primary Schools. *Journal of Education and Practice*, 12(19), 20-33.
- Glickman, C. D. (2009). *Supervision and instructional leadership: A developmental approach*. (8th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Mette, I. (2020). Reflections on Supervision in the Time of COVID-19. *Journal of Educational Leadership*, 45(2), 285-295.
- Odoemenam, A. & Agatha, C. (2022). Principals' Supervisory Strategies For Effective Teachers' Job Performance In Public Senior Secondary Schools. *International Journal of Innovative Education Research*, 10(3), 115-126.